

MISJONARZ z PAŁĘDZIA

KWARTALNIK

Towarzystwa Przyjaciół

Ojca Mariana Żelazka

w Pałędziu

lipiec-sierpień-wrzesień

Nr 3/2022

Drodzy Czytelnicy!

Choć wielu znało go od lat, to dokładnie dwadzieścia lat temu [w 2002r.] w związku z nominacją o. Mariana Żelazka do Pokojowej Nagrody Nobla po raz pierwszy usłyszała o nim cała Polska. Kiedy przyjechał z Indii, w ojczystym kraju każdy chciał go poznać. Odwiedził w Wielkopolsce – Poznań, Chludowo i był z nami w Pałędziu. Ubogacił nas swoją obecnością. Teraz po latach wszyscy chcemy ocalić te chwile od zapomnienia. W Chludowie 15 czerwca już posadzili drzewo, odstonili ławeczkę i mural. My w Pałędziu przygotowujemy się na uroczystości 11 września, kiedy zostanie odstonięta nowa tablica z wizualizacją gospodarstwa Żelazków. Szukamy też pierwszego filmu o o. Marianie pt. „*Tak niewiele potrzeba do radości*”. Jego twórca o. Feliks Poćwiardowski zmarł 8 kwietnia. Werbiści po raz trzeci ufundowali Nagrodę im. o. Mariana Żelazka i 1 maja przyznali ją dr Wacławowi Nahorskiemu. W naszym Kwartalniku znajdziecie szczegóły wszystkich tych przedsięwzięć. Aktualny nr 3/2022 zawiera dwa dodatki.

Msze św. w intencji beatyfikacji

Sługi Bożego o. Mariana Żelazka

w kaplicy w Dąbrówce

ostatnie niedziele miesiąca, o godz. 10.00

31 lipca, 28 sierpnia, 25 września

Zapraszamy na stronę internetową:

<https://www.dabrowkaparafia.pl/towarzystwo-przyjaciol-o-mariana-zelazka-w-paledziu/>

Wręczono Nagrodę im. o. Mariana Żelazka

1 maja, już po raz trzeci, została wręczona Nagroda im. o. Mariana Żelazka. W ten sposób werbiści pragną uhonorować osoby bądź instytucje, które w wybitny sposób wspierają lub propagują działalność misyjną tego zgromadzenia. **Laureatem trzeciej edycji Nagrody został dr hab. n. med. Waław Leszek Nahorski.**

Pandemia Covid-19 uzmysłowiła wszystkim bardzo wyraźnie jak cenne, a zarazem kruche jest zdrowie. Na utratę zdrowia szczególnie narażeni są misjonarze. Aby mogli nadal postugiwać, potrzebują fachowej opieki medycznej w zakresie chorób tropikalnych i pasożytniczych. Taką pomoc przez długie lata i z wielkim

zaangażowaniem oferował dr Nahorski.

Dr Waław Nahorski dyplom lekarza uzyskał w 1975 roku. W kolejnych latach podwyższał swoje kwalifikacje, uwieńczony stopniem doktora nauk medycznych. Od początku specjalizował się w chorobach rzadkich, w tym tropikalnych. Doświadczenie zdobywał podczas pracy w Angoli, Ghanie, Togo i Beninie. Jest wybitnym specjalistą od śmiertelnie niebezpiecznej bąblowicy, choroby pasożytniczej wywoływanej przez tasiemce. Jest przedstawicielem ministra zdrowia ds. zwalczania malarii na świecie (w ramach WHO), członkiem Komisji Przeciwepidemicznej przy Głównym Inspektorze Sanitarnym oraz konsultantem krajowym w dziedzinie medycyny morskiej i tropikalnej. Prowadzi szeroką działalność dydaktyczną i naukową.

Jako długoletni ordynator Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych w Gdyni, wraz ze swoim wykwalifikowanym personelem, służył pomocą medyczną wszystkim, którzy ponieśli uszczerbek na zdrowiu, przebywając w dalekich krajach. Ze szczególną troską spotykali się misjonarze, w tym, w największej liczbie – werbiści. Każdego roku w klinice było badanych i w razie potrzeby leczonych około 30 naszych misjonarzy. Klinika podjęła także ścisłą współpracę i otoczyła nadzorem merytorycznym, prowadzone przez werbistów, Centrum Zdrowia im. św. Łukasza w Kifangondo, w Angoli.

Uroczystość wręczenia Nagrody odbyła się w domu werbistów w Krynicy Morskiej, a okazją do tego była kolejna rocznica śmierci o. Mariana Żelazka SVD (1918 – 2006).

Jest on najbardziej znanym polskim werbistą, który 56 lat pracował w Indiach, z czego większość czasu spędził wśród trędowatych. Był kandydatem do Pokojowej Nagrody Nobla, a Senat RP ogłosił go człowiekiem roku 2007, podając go jako „Wzór Polaka przełamującego bariery między ludźmi w duchu chrześcijańskiego ekumenizmu i uniwersalizmu”. Obecnie toczy się jego proces beatyfikacyjny.

Nagrodę stanowi 30-centymetrowa statuetka z brązu

z sylwetką o. Żelazka na tle mapy Indii. Podstawa statuetki wykonana jest z marmuru o nazwie Madurai Gold wydobywanego w południowo-środkowych Indiach. Autorką statuetki (każda ma swój kolejny numer), jest artystka-rzeźbiarka Dorota Dziekiewicz-Pilich.

Spośród zgłoszonych kandydatów Kapituła Nagrody wybiera każdorazowych laureatów. Stara się przy tym uwypuklić różnorodny charakter ich zaangażowania, co ma pokazać wielość możliwości wspierania dzieła misyjnego.

Podczas I Edycji (rok 2016), która przypadła w 10.

rocznicę śmierci o. Żelazka, Nagrodę jego imienia otrzymali:

Anna Pietraszek - autorka filmów dokumentalnych i dziennikarka, przyjaciółka o. Mariana, która w dużej mierze przyczyniła się do przybliżenia jego sylwetki polskiemu społeczeństwu;

Zygmunt Cholewa - założyciel i długoletni prezes koła misyjnego w Koluszkach, które od 36 lat mocno angażuje się w różnorodną pomoc misjonarzom i krzewienie idei misyjnej w lokalnej społeczności;

Fundacja Pomocy Humanitarnej "Redemptoris Missio" z Poznania - stworzyła profesjonalne zaplecze dla polskich misjonarzy, w tym werbistów, którzy prowadzą działalność medyczną wśród chorych w najuboższych krajach świata.

Laureatami II Edycji Nagrody im. o. Mariana Żelazka (rok 2018) zostali:

Zespół Szkół im. o. Mariana Żelazka SVD w Chludowie - jedyna w Polsce szkoła z takim patronem, która stara się nie tylko podtrzymywać jego pamięć, ale także wychowuje swoich uczniów w jego duchu ofiarności i wrażliwości na drugiego człowieka.

Andrzej Krzaczek - długoletni animator misyjny z Bytomia, który na różne sposoby wspiera werbistów na misjach i w Polsce oraz motywuje do tego innych. (AD)

Tak niewiele potrzeba do radości

PIERWSZY FILM o ojcu Marianie

„Zanim zaczęto przyznawać ojcu Marianowi odznaczenia i nagrody, starano się bliżej poznać jego działalność i spopularyzować ją oraz pochwalić się nią przed Polakami. Pierwszymi publikacjami na ten temat były filmy krótkometrażowe współbrata ojca Mariana – ojca Feliksa Poćwiardowskiego, a potem dokumentalistki TVP Anny Pietraszek. Kilka lat po pierwszych filmach pojawiły się książki o ojcu Żelazku.”- (Michał Studnik SVD dyrektor wydawnictwa Verbinum „Nagrody, wystawy i publikacje o ojcu Marianie Żelazku w Polsce”)

<https://misjologia.uksw.edu.pl/sites/default/files/pdf/Ojciec-Marian-Zelazek.pdf> str.125

„PIERWSZY FILM krótkometrażowy o ojcu Marianie Żelazku

pt. „Tak niewiele potrzeba do radości”

został zrealizowany w 1980 r.,

nagrany techniką video, trwa 20 minut, wyprodukowany w Interpress Film.

Autorem jest - werbista o. Feliks. Poćwiardowski.- współbrat o. Mariana

Za ten dokument otrzymał kilka nagród:

I nagrodę na Ogólnopolskim Festiwalu Filmów Dokumentalnych w Warszawie (1982);

I nagrodę na Festiwalu Filmów Katolickich w Niepokalanowie (1986)

III nagrodę na Światowym Festiwalu Filmów Niezależnych UNICA w Austrii (1984).

Czy ktoś wie: gdzie można obejrzeć ten dokument?

o. Feliks. Poćwiardowski SVD (1931-2022)

werbista, ewangelizator poprzez środki społecznego przekazu, autor wielu filmów o tematyce misyjnej; Laureat z 2021 r. medalu “Benemerenti in Opere Evangelizationis” przyznanego przez Komisję Episkopatu Polski ds. Misji.
Zmarł 8 kwietnia 2022

Więcej informacji w Internecie:

[Śp. o. Feliks Poćwiardowski SVD \(werbisci.pl\)](http://sp.o.feliks-pocwiardowski.pl)

<https://www.werbisci.pl/index.php/werbisci-w-polsce/zmarli-werbisci/sp-feliks-pocwiardowski-svd>

Wywiad w Film Polski 1983 nr 15 str.2.

<https://www.filmopedia.org/archiwum/1983/1539/Film-1983-15.html>

<https://www.filmopedia.org/archiwum/1983/1539/13157/1983-film-15-002jpg.html>

**Z okazji 20 rocznicy
przyjazdu o. Mariana Żelazka SVD do rodzinnego Palędzia,
zapraszamy na
uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej
historię rodziny i gospodarstwo Żelazków.**

**Wydarzenie odbędzie się
11 września 2022 roku w Palędziu.**

Przebieg uroczystości:

g.15.00 - modlitwa przy krzyżu na ul. Słonecznej

g.15.30 - odsłonięcie tablicy

u zbiegu ulic Nowej i o. M. Żelazka

g.16.00 - Msza św. w Świetlicy na ul. Leśnej 17

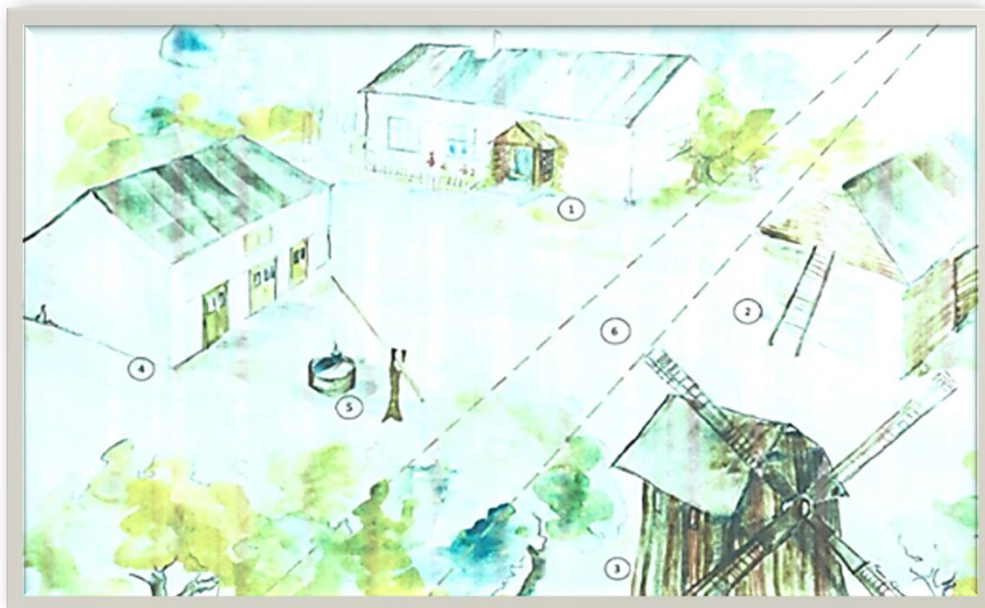
g.17.00 - spotkanie i rozmowy przy kawie

Poniżej przedstawiamy wstępny projekt tablicy. Trwają prace nad jej udoskonaleniem. We wrześniu wszyscy poznamy ostateczny efekt.

Przyjdźcie i zobaczcie! Zapraszamy!

Towarzystwo. Przyjaciół O. Mariana Żelazka w Palędziu

WIZUALIZACJA ZAGRODY WŁOŚCIAŃSKIEJ RODZINY ŻELAZKÓW W PALĘDZIU NA PRZEŁOMIE XIX/XX WIEKU

LEGENDA

1. Dom rodzinny Żelazków w Palędziu. W latach 60-tych XX wieku został rozebrany.
2. Stodoła. W pierwszej połowie lat trzydziestych XX wieku zaadoptowana na mieszkanie. Rozbudowana stoi do dzisiaj [2022].
3. Wiatrak spełniający funkcje młyna. W latach trzydziestych XX wieku rażony piorunem spłonął.
4. Budynek gospodarczy. Służy celom mieszkalnym do czasów współczesnych [2022]. W drugiej połowie XX wieku zdjęto jego górną część.
5. Studnia – żuraw. Ślad po niej pozostał [2022].
6. Obecna ul. Nowa

HISTORIA RODZINY ŻELAZKÓW w Pałędziu

1880 rok

Marcin Żelazek (ur. 10 listopada 1851r. w Skórzewie, zm. 12 kwietnia 1926r. w Pałędziu, pochowany w Skórzewie), dziadek o. Mariana przybywa do Pałędzia ze swoją żoną Antoniną z domu Kasprzak (ur. 24 listopada 1853r. w Dąbrowie, zm. 16 października 1927r. w Pałędziu, pochowana w Skórzewie) i pierworodnym rocznym synem Janem (ur. w 1879r. w Dąbrowie).

1885 rok

Na świat przychodzi Stanisław (ur. 5 października w Pałędziu, zm. 4 grudnia 1971r., pochowany w Poznaniu na Junikowie), jako piąte dziecko Antoniny i Marcina Żelazków, przyszły spadkobierca ojcowizny w Pałędziu.

1908 rok

Ślub (15 listopada) Stanisława Żelazka ze Stanisławą (ur. 16 kwietnia 1885r. w Pałędziu, zm. 23 grudnia 1950r. w Poznaniu, pochowana na cmentarzu w Poznaniu na Junikowie) córką Katarzyny z domu Wiciak i Michała Szymkowiaków, włościan z Pałędzia, przyszłych dziadków o. Mariana po kądzieli.

30 stycznia 1918 rok

Rodzi się Marian, syn Stanisławy i Stanisława Żelazków, jako siódme dziecko z siedemnaściorą, przyszły Werbista, misjonarz Indii, kandydat do Pokojowej Nagrody Nobla.

1918 rok

Stanisław Żelazek, włościanin, młynarz, gorący patriota, zaangażowany w życie Kościoła i Narodu zostaje delegatem Powiatu Poznańskiego Zachodniego na Polski Sejm Dzielnicowy w Poznaniu 3-5 grudnia, bierze także aktywny udział w Powstaniu Wielkopolskim.

1928 rok

Rodzice o. Mariana sprzedają posiadłość w Pałędziu i przeprowadzają się z całą rodziną do Poznania. Zamieszkują przy ulicy Górna Wilda 107, na terenie parafii Księży Zmartwychwstańców.

ZESPÓŁ SZKÓŁ *im. ojca Mariana Żelazka* **w Chłudowie**

Zespół Szkół im. o. Mariana Żelazka
ul. Szkolna 3; 62-001 Chłudowo
tel./fax: 61 811 66 46; e-mail: sekretariat@chludowo.pl
www.chludowo.pl - zapraszamy

*Nie jest trudno być dobrym
wystarczy tylko chcieć*

o. Marian Żelazek

www.chludowo.pl

Zespół Szkół im. o. Mariana Żelazka SVD w Chłudowie

To jedyna w Polsce szkoła z takim patronem, która stara się nie tylko podtrzymywać jego pamięć, ale także wychowuje swoich uczniów w jego duchu ofiarności i wrażliwości na drugiego człowieka.

Laureat II Edycji Nagrody
im. o. Mariana Żelazka
(rok 2018)

Uroczystość nadania imienia
o. Mariana Żelazka Zespołowi Szkół
w Chłudowie,
w której brał udział Patron,
odbyła się 15 czerwca 2002 r.

W tym roku minęło dwadzieścia lat
od tego wydarzenia.

Społeczność Szkoły
wraz z Ojcami Werbistami
uczciła tę rocznicę
wspaniałymi obchodami
15 czerwca 2022 r.

Oto, jak wspominają ten dzień.

20 lat z Naszym Patronem...

15 czerwca 2002 r. na dziedzińcu szkoły odbyła się uroczystość nadania imienia o. Mariana Żelazka Zespołowi Szkół w Chłudowie, w której brał udział Nasz Patron.

15 czerwca 2022 r. uczciliśmy 20. rocznicę tego wspaniałego dnia. Obchody rozpoczęły się od **mszy świętej, której przewodniczył Jego Ekscelencja ks. Biskup Szymon Stułkowski**, podczas której dziękowaliśmy za to, że o. Marian jest dla nas natchnieniem do czynienia dobra.

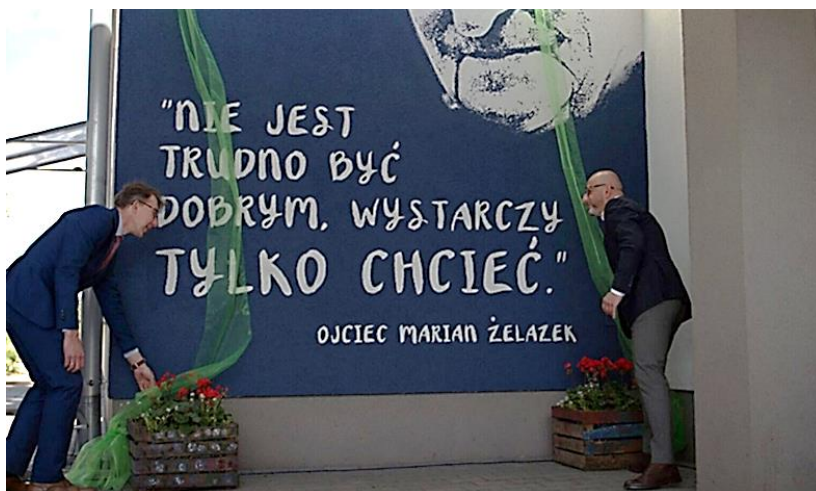
Po mszy świętej, w sąsiedztwie kościoła, dla upamiętnienia rocznicy został posadzony **dąb Jubilat**, który od dzisiaj będzie przypominał o tym dniu, ważnym dla społeczności szkoły i mieszkańców Chłudowa.

Kolejnym punktem obchodów jubileuszu było odsłonięcie przy Muzeum o. Mariana Żelazka w parku Domu Misyjnego o. Werbistów **ławeczki, na której siedzi nasz Patron**. Od tej chwili każdy, kto tylko poczuje potrzebę, będzie mógł usiąść obok skromnego misjonarza o wielkim sercu i powierzyć Mu swoje radości i troski.

Przed rozpoczęciem oficjalnej uroczystości jubileuszowej, na ścianie przed wejściem do szkoły, dyrektor p. Krzysztof Antkowiak wraz z wicewójtem Gminy Suchy Las p. Marcinem Bulińskim odsłanili mural autorstwa p. Agnieszki Gierach, z którego wita nas uśmiechnięta twarz o. Mariana a Jego słowa przypominają, że „*Nie jest trudno być dobrym, wystarczy tylko chcieć*”.

Uroczystość na dziedzińcu szkoły upamiętniająca 20. rocznicę nadania imienia rozpoczęła się od powitania przez prowadzącego p. Jacka Kaczmarskiego i wystąpiień Dyrektora Zespołu Szkół oraz zaproszonych gości.

Motywy przewodnim programu artystycznego były teksty czytane przez uczniów, napisane w oparciu o zapiski o. Mariana i wspomnienia Jego przyjaciół, przeplatane piosenkami m.in. o przyjaźni i pomaganiu drugiemu człowiekowi. Nie mogło też zabraknąć akcentu ukraińskiego – uczennice uczęszczające do naszej szkoły wykonały piosenkę będącą wyrazem tęsknoty za pokojem w ich ojczyźnie.

Ostatnim punktem obchodów był słodki poczęstunek – tort ufundowany przez Radę Rodziców, poprzedzony możliwością dokonania okolicznościowego wpisu do kroniki szkolnej, zapoznania się z wystawą zdjęć z minionych 20 lat, podziwiania prac dzieci związanych z o. Marianem czy obejrzenia i wysłuchania **teledysku do hymnu szkoły** nakręconego z okazji jubileuszu przez Stowarzyszenie Twórczość Bez Granic.

Obchody 20. rocznicy nadania szkole imienia o. Mariana Żelazka były okazją do przypomnienia Jego osoby i działalności na rzecz trędowatych w Puri oraz spotkań i wspomnień osób związanych ze szkołą w Chłudowie.

Powyższa relacja pochodzi ze strony: www.chludowo.pl/20-lat-z-naszym-patronem/

Wydarzenie zostało zarejestrowane też przez telewizję TVP Poznań.

Filmowy reportaż zaprezentowano w Teleskopie 15.06.2022 o godz.18.30

www.poznan.tvp.pl/1689895/teleskop a na stronie internetowej TVP pojawiła się notatka <https://poznan.tvp.pl/60774948/odslonieto-laweczke-duchownego-ktory-by-l-nominowany-do-pokojowej-nagrody-nobla>

Hymn Szkoły Chłudowo można odsłuchać w Internecie na stronie:

<https://www.youtube.com/watch?v=KvWH9DhyTvU>

<http://chludowo.pl/20-lat-z-naszym-patronem/>

W tym dniu przypomniano też miejsce urodzenia o. Mariana.

Pałędzie pojawiło się w przemówieniach i na wystawie

